

Miquel Sellarès*

Militar, republicà i catalanista

La setmana passada moria a Barcelona el mític coronel Escofet, màxim cap dels mossos d'esquadra durant la República, però també, una dada sovint amagada, comissari general d'Ordre Públic a Catalunya.

se cap al coneixement de les condicions de vida de les classes populars, fet que augmenta en retornar a Catalunya i aprofundir el contacte amb el poble. En ser proclamada la República, es presentà a Francesc Macià i li exigeix la destitució del cap dels Mossos d'Esquadra per abandó de la seva destinació; Macià no solament ho accepta, sinó que li encarrega la responsabilitat del cos.

L'octubre del 1934, davant la possibilitat que tropes armades entrin militarment al Palau de la Generalitat, el coronel Escofet creu que cal defensar el president Companys, encara que ell discrepés de l'acte de rebel·lió del govern català, sense oblidar, però, que això pot suposar-li la vida.

Així, fou condemnat a mort. Sol·licita que li sigui permès manar ell mateix el piquet d'execució, per tal d'evitar que un company seu hagués de complir aquest penós deure. Li és denegada la petició, i ell espera el compliment de la sentència amb plena entesa moral, perquè creu que aquesta resolució és correcta, puix que ell ha a participat en un acte absolutament fora de llei. La pena de mort li és commutada per la de cadena perpètua; en ser-li això comunicat, perd el coneixement en assabentar-se que li és aplicada la degradació militar.

Avui, 1987, quan Cata-

lunya en la seva etapa de reconstrucció nacional actual ha fracassat rotundament en la recuperació de les competències de seguretat ciutadana i ordre públic, i quan s'ha intentat amagar que el coronel Escofet no fou únicament el màxim comandament dels Mossos d'Esquadra sinó el comissari general d'Ordre Públic de Catalunya que tenia sota la seva jurisdicció totes les forces de seguretat de Catalunya, inclosa la guàrdia civil, és il·lustratiu reproduir el discurs que féu el conseller de Governació, senyor Espana en la presa de possessió del coronel Escofet com a comissari d'Ordre Públic: «Avui, per decret del Govern de la República que fa referència al traspàs de l'Ordre Públic a Catalunya, dono possessió, en nom del govern de la Generalitat, del càrrec de comissari general d'Ordre Públic, al capità Frederic Escofet. La Generalitat ha tingut en compte els dots que ha de reunir la persona destinada a ocupar aquest càrrec, qualitat d'equanimitat, moral escollida, temperament reflexiu i una educació disciplinada. Totes aquestes qualitats les reuneix l'amic Escofet, i jo espero que sabrà complir la seva comesa. El govern de la Generalitat vol ennoblir i dignificar les funcions de policia, que no han de ser repressives, sinó millor el braç de l'autoritat, per a fer complir els preceptes legals

i servir el poder legalment constituït».

Acabat el discurs del conseller Espana, el coronel Escofet es dirigí als generals, caps, oficials i policies dient: «Vinc disposat a disculpar les errades o omissions que en qualsevol moment es puguin produir, però vull fer constar que desitjo i exigiré la més absoluta lleialtat amb els governs de Catalunya i de la República, representants veritables i legítims de la voluntat popular i nacional».

Avui, aquests textos semblen una història de ciència-ficció. Suposadament, tenim un Estatut d'Autonomia, un conseller de Governació, un suposat director general de Seguretat i 600 mossos sense, pràcticament, cap competència efectiva.

El coronel Escofet moltes vegades m'havia aconsellat que el camí no era única i exclusivament el de la Policia Autònoma/Mossos d'Esquadra, sinó el de reivindicar clarrissimament que Catalunya no tindria autonomia ni poder polític real sense el traspàs de l'Ordre Públic i la Seguretat Ciutadana a la Generalitat de Catalunya. Escofet no entengué mai, com a militar i com a catalanista, com la classe política actual va poder admetre un Estatut d'Autonomia sense cap mena de competència d'Ordre Públic real. I, més encara, en les nostres últimes converses, no entenia com una força catalanista com Convergència i Unió acceptàs l'actual Llei de Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat. El seu consell sempre fou, reiterativament, traspàs total de l'Ordre Públic i de totes les atribucions, competències i serveis, però sense deixar que ens enganyin, que ens ensarronin una vegada més.

* Director de la revista «POLICIA DE CATALUNYA»

Frederic Escofet i Alsina va néixer el 1898 a Barcelona en el si d'una família aristocràtica procedent de Cadaqués. Escofet, fins a la seva mort, el passat 27 de març, ha estat un mite vivent per una raó fonamental: Mai no va acceptar que els militars que es revelaren contra la legalitat el 18 de juliol de 1936 fossin els qui haguessin de jutjar i perdonar aquells militars que foren coherents amb el seu jurament de fidelitat a la República, i en el seu cas, fidelitat a Catalunya.

El coronel Escofet, com a comissari d'Ordre Públic i per tant responsable de la seguretat, fou qui, junt amb Vicenç Guarner, va dirigir un pla governamental per fer cara als rebels que el 19 de juliol del 1936 volien ocupar els llocs clau de Barcelona per dominar, així, tot Catalunya i consegüentment, clavar un colp mortal a l'existència de la II República.

El pla del coronel Escofet fou fer avortar la iniciativa dels sediciosos. Aquí, la intervenció armada de la policia i els guàrdies d'assalt, més la gradual intervenció de grups de voluntaris paisans armats que s'anaven afegint a la lluita, fou fonamental. La posterior acció d'una columna de guàrdies civils i soldats d'intendència, comandats pel coronel Escobar, va acabar definitivament la rebel·lió militar, acció completada l'endemà amb la sufocació dels darrers nuclis de resistència.

L'origen benestant de Frederic Escofet (el seu pare era fabricant, i la seva mare, filla del pintor Alsina, era d'educació aristocràtica) l'allunya en la seva joventut de les preocupacions socials que vivia Catalunya. Escull la vida militar i esdevé un destacat oficial de Cavalleria, fins que la carrera militar al Marroc, on és ferit tres vegades, el fa apropar-